

C A P U T VIII.

*De hodierna Equitum creatione ceremoniisque in ea adhiberi
solitis, seu dum ab ipso Supremo Ordinis Princeps adscribuntur in
ordinem, seu dum a Principibus exteris, Vicariâ potestate a Supremo
eis delegata, cooptantur.*

§. I.

Sedalitie hujus Equites a solis hodie Ordinis Supremis creari.

Post ultima, ut diximus, Equitum Comitia ante suum e Belgio in Hispanias discessum a Philippo II. Hispaniarum Monarcha in Gandavensi urbe celebrata, cum ob exortas subinde bellorum turbas, & secutam Provinciarum defectionem, ac ipsam denique locorum tanto intervallo disjunctorum distantiam, neque is, quem dixi, Philippus, neque ii, qui eum in throno deinde secuti sunt, Reges in Belgium unquam revertissent; &, in Hispanias usque, tam turbatis temporibus Equites ad Comitia evocare res videretur esse maximae difficultatis & discriminis plena; nec item politicæ rationes admitterent, ut per suum Vicarium Supremi Equestribus hisce Comitiis (quæ convocari in Belgio potuissent) præsiderent. Hinc ut ne florentissimus hic & amplissimus Ordo in commune totius Christianæ Reipublicæ decus & utilitatem erectus, tantisque in id usque tempus impendiis conservatus sensim (maximo illo Comitiorum fulcro destitutus) deficere, atque, ut multis aliis militaribus hujusmodi Ordinibus factum est, concidere demum & interire penitus posset, novam quandam rationem inire cœpit sapientissimus, & ut cognomento, ita re quoque ipsa Prudens & Catholicus Rex Philippus II. qua tametsi hæc Comitia intermitte necesse esset, suo tamen Ordo in vigore consisteret, ac propagari in sera usque sæcula posset. Et quoniam Philippus Bonus Dux Burgundiæ, & primus Ordinis institutor immutabilem esse 41. Institutionis suæ Articulum voluit, quo decreverat, ut quoties ob mortem cuiuspiam Equitis Commilitonis alius in ejus locum deligendus esset, id collatis Supremi Equitumque cæterorum suffragiis fieret, & quidem (ut articulo 44. videre est) nonnisi eo & loco & tempore, quo Statuta Ordinis Comitia haberentur. Hinc cum & observari non posse hæc Statuta videret, & simul adversus eadem decernere aliquid sua unius autoritate non vellet. Patris sui, Caroli nempe Quinti, exemplo, id sibi jus fieri ab Apostolica Romana sede expetiit, ut novorum sibi Equitum etiam extra Comitia in Ordinem adlegendorum creandorumque potestas esset; nec verò arduum erat id a Romano Pontifice impetrare, qui ultrò in conservationem tam illustris instituti intentus anno 1572. ad Philippum II. Regem Catholicum Pontificium Breve dedit, quod sequitur:

,, Gregorius Papa X. Charissime in Christo Fili noster, salutem & Apostolam Benedictionem.

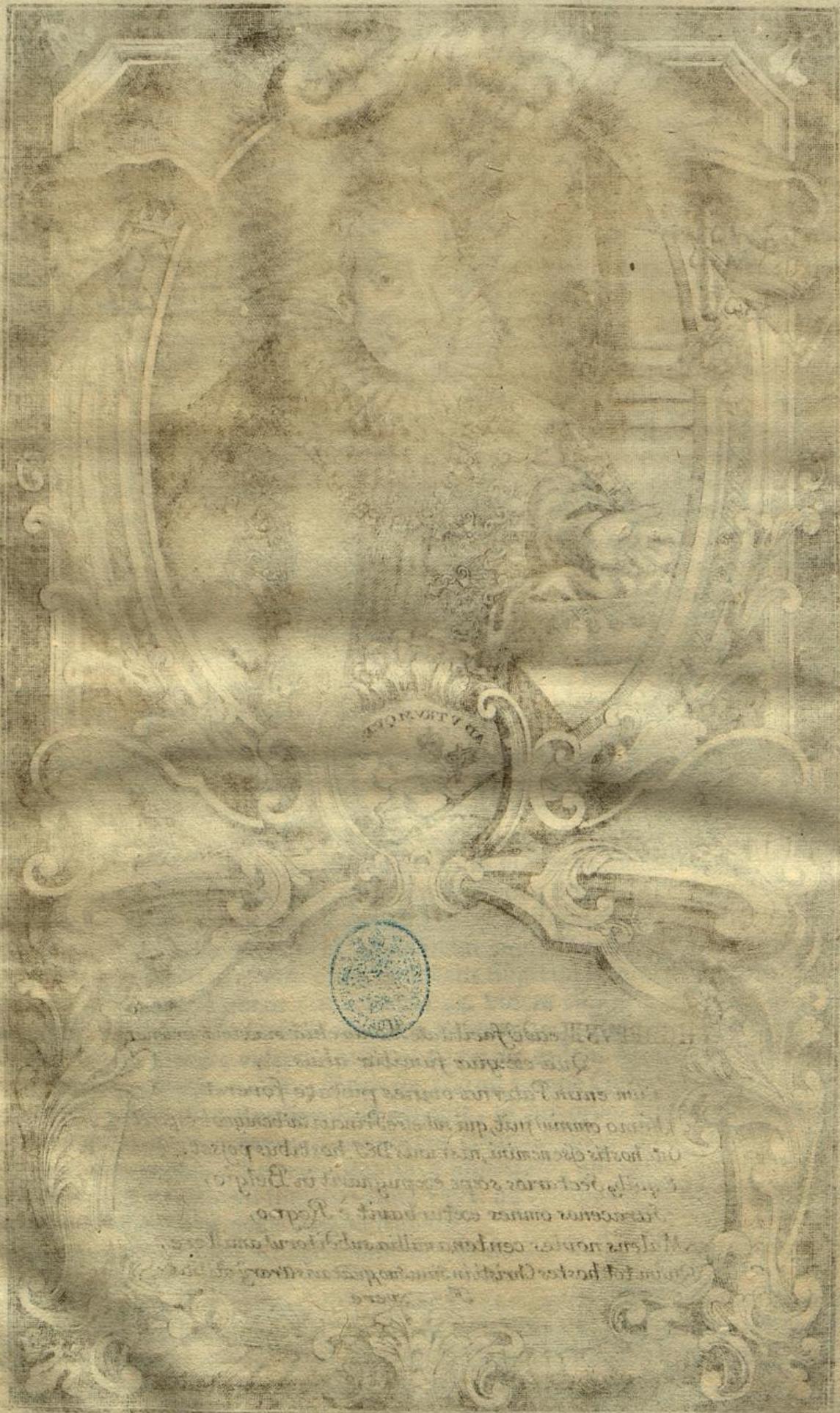
,, Exponi nobis nuper fecisti, quod ad præsens vacant plura loca & officia Ordinis seu Societatis Velleris Aurei, Del Tuson vulgo nuncupati, & dubitas de locis & officiis hujusmodi extra Capitulum dicti Ordinis disponere, seu providere posse.

,, Ad omnem igitur dubitandi materiam tollendam, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi ut hac vice de locis & officiis hujusmodi extra di-

,, etum

PHILIPPVS III eadē facilitate Monarchia maxima p̄fuit
Qua exiguae familiæ alius.
Cum enim Paterna omnes pietate foveret,
Nemo omnium fuit, qui subesse Principi tam benigno n̄cuperet
Qui hostis esse nemini, nisi unis DEI hostibus posset:
E quib⁹ Sectarios s̄apē expugnavit in Belgio,
Saracenos omnes exturbavit ē Regno,
Malens novies centena millia subditorū amittere,
Quā tot hostes Christi in Sinu suo quātavis ararij utilitate
Fō vere.

„ Etum Capitulum , quatenus id aliter facere nequeas , ad tui beneplacitum , di-
„ sponendi licentiam & Facultatem Apostolicā authoritate tenore præsentium
„ concedimus .

„ Non obstantibus dicti Ordinis juramento , confirmatione Apostolicā ,
„ vel quavis firmitate aliâ roboratis Statutis & consuetudinibus , stabilimentis ,
„ usib⁹ & naturis , etiamsi in illis caveatur expressè , quòd illa officia extra di-
„ etum Capitulum conferri non possent , & aliter factæ collationes & provisio-
„ nes nullæ essent ; privilegiis quoque , indultis & litteris Apostolicis in contra-
„ rium quomodolibet concessis , approbat⁹ & innovatis ; quibus omnibus , eorum
„ tenores in præsentibus pro expressis habentes (illis alias in suo robore per-
„ mansuris) hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus , cæterisque
„ contrariis quibuscumque . Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscata-
„ toris die XV. Octobris , anno millesimo , quingentesimo , septuagesimo secundo ,
„ Pontificatus nostri anno sexto .

Post hoc Diploma à Gregorio Pontifice impetratum Philippus , nihil jam
Equestribus Comitiis opus sibi esse perspiciens , eos , in defunctorum Ordinis
Equitum locum , viros de legit , quos singularis illi prudentia , pietasque verè re-
gia , præ cæteris dignos esse honore illo suggerebat . At Philippus III. qui Phi-
lippo II. in throno Hispanico simul & Supremo Ordinis Aurei Velleris Princi-
patu successit , eo Gregorii XIII. Diplomate seu Brevi Pontificio nimis arcto &
& restricto non contentus aliud sibi à Clemente VIII. per Antonium de Car-
dona suum apud Sedem Pontificiam Oratorem impetravit , quo eadem , quæ Pa-
renti Philippo parcè admodum concessa fuerat , Equitum extra Comitia eligen-
dorum & creandorum potestas , filio largius pleniūsque collata est & confir-
mata his verbis .

„ Clemens Papa VIII. Charissime in Christo Fili noster , salutem & Aposto-
„ licam Benedictionem .

„ Cùm alias vacantibus pluribus locis & officiis Ordinis sive Societatis Au-
„ rei Velleris , del Tison vulgo nuncupati , de quibus tu forsan dubitabas , an
„ extra Capitulum dicti Ordinis providere posses , felicis recordationis Grego-
„ rius XIII. Prædecessor noster , supplicationibus tuis inclinatus , Tibi , si extra
„ dictum Capitulum Generale ejusdem Ordinis de illis aliter disponere non
„ posses , de iis extra illud liberè & licite providendi licentiam & facultatem
„ concesserit , prout in ejusdem Gregorii Prædecessoris , in forma Brevis decimo
„ quinto Octobris anni millesimi quingentesimi , septuagesimi secundi , Pontifi-
„ catūs sui anno sexto expeditis literis plenius continetur : quarum vigore , sicut
„ nobis exponi fecisti , tu de pluribus ejusdem Ordinis locis & officiis tunc va-
„ cantibus disposuisti sive providisti .

„ Cùmque nunc de aliis etiam , quæ postea vacarunt , similiter providere
„ cupias , cámque ob rem ejusdem Gregorii Prædecessoris licentiam ac faculta-
„ tem usque ad numerum locorum dicti Ordinis , nunc vacantium , completum
„ per nos extendi & ampliari , sive illam Tibi de novo concedi per dilectum
„ filium nobilem Antonium de Cardona , Sueſſæ Ducem , tuum apud nos
„ Oratorem , à nobis postulaveris . Nos supplicationibus tuis hujusmodi incli-
„ nati , literarum prædicti Prædecessoris tenorem pro expresso habentes , Tibi de
„ omnibus locis atque officiis dicti Ordinis nunc vacantibus , quatenus extra
„ dictum Capitulum de illis aliter disponere aut providere nequeas , ad tuum
„ beneplacitum usque ad numerum locorum dicti Ordinis completum , extra idem
„ Capitulum Generale disponendi , & liberè ac licite providendi licentiam & facul-
„ tam , Apostolicā Auctoritate , tenore præsentium concedimus & impartimur .

„ Non obstantibus dicti Ordinis juramento , confirmatione Apostolicā ,
 „ vel quavis firmitate aliā roboratis statutis & consuetudinibus , stabilimentis ,
 „ usib⁹ & naturis , etiamsi in illis caveatur expressè , quòd illa officia extra di-
 „ cū Capitulum conferri non possent , & aliter factæ collationes & provisio-
 „ nes nullæ essent , privilegiis quoque , indultis & literis Apostolicis in contra-
 „ rium quomodolibet concessis , approbatis , & innovatis (quibus omnibus co-
 „ rum tenores in præsentibus pro expressis habentes , illis aliàs in suo robore
 „ permanens , hac vice duntaxat specialiter & exp̄s̄ derogamus) cæterisque
 „ contrariis quibuscumque . Datum Romæ apud S. Petum sub annulo Piscato-
 „ ris die XV. Januarii 1596. Pontificatus nostri anno quarto.

Atque hac deinde potestate cæteri quoque , post Philippum hunc , Ordinis Principes uti in hoc usque tempus perrexere , ut sibi unis de Summi Pontificis veniā electiones attribuerent ; neque enim melior ulla aut commodior eligendorum Ordinis Equitum ratio occurrebat , quamdiu locus non esset indicendis Generalibus Ordinis totius Comitiis.

Neque tamen propterea existimandum est , per electionem hujusmodi aut Ordini aliquid detractum , aut imminutam ipsorum Equitum existimationem fuisse . Contrà enim ego existimo multum potiùs & dignitatis & commodi universo huic instituto & Equitibus singulis ex istiusmodi electione & creatione accedere ; quando & Ordinis perennitati præclarè hac ratione prospectum est , & singulorum Equitum existimatio tantò ampliùs illustratur , quanto luculentius est singularis meriti argumentum : ab ipso Supremo Principe (quo nemo certior esse meritorum arbiter aut potest , aut debet) nemine alio adnitente , tam insigni virtutum , fidei , rerūmque præclarè gestarum præmiō decorari .

Sed enim lubet ipsas quoque ceremonias , in hodierna Aurei Velleris Equitum adscriptione usurpari solitas , hoc loco referre , & primùm quidem eas , quæ adhiberi tum solent , cùm hic Ordinis Torques ab ipso Supremo Ordinis Capite viris Illustribus ab eodem in Societatem hanc adlectis confertur . Deinde verò & illas , quæ tum esse in usu solent , cùm per alium quempiam Principem , delegatā à Supremo Ordinis Principe autoritate , eodem Torquis Velle-risque insigni novus quispiam electus Eques ornatur . Et quoniam utriusque hujusmodi creationis ab Augustissimis nostris Leopoldo I. & Carolo VI. in hac ipsa Urbe Cæsarea factæ exempla domi nostræ habuimus : hinc relationem ea de re tantò fideliores hic dabimus , quantò certiora ejus rei documenta nacti sumus . Itaque à Filio , Carolo nempe VI. hodierno Cæsare nostro Invictissimo , ordior ; cui honor hic vel ideo præ Patre debetur , quòd ille tanquam legitimus amplissimi Ordinis Supremus & Princeps suā eum authoritate contulerit . Dum Leopoldus felicissimæ Sanctissimæque memoriæ Imperator nonnisi Vicario nomine Supremi munus obivit . Sit igitur .

§. II.

Ceremoniarum à Sacratissima Cæsarea Regiæque Catholica Majestate CAROLO VI. Ordinis Aurei Velleris Supremo Principe , dum anno 1712. 29. Martii

*Viennæ Austriae quaduordecim novi Aurei Velleris Equites crearentur ,
observatarum Descriptio.*

Postquam die 27. Martii ipso Resurrectionis Dominicæ festo die , ex man-
dato Augustissimæ Cæsareæ Regiæque Catholicæ Majestatis (tanquam
Supremi Capitis in hoc amplissimo & celeberrimo Aurei Velleris Equitum
Ordi-

Ordine) Dominus Joannes ab Isendik , qui Fecialis seu Regis armorum (vulgo *Toison d'Or*) munus in hoc Ordine gerit , universos tunc in Urbe hac Cæsarea degentes Incliti hujus Ordinis Equites in Aulam Cæsaream , ut Equestri ibidem conventui interessent , perhonorificè invitâset , iique constituta quintâ post meridiem horâ in aulæ senaculo (vulgo *Chambre de Conseil*) congregati venissent , adfuit non multò pôst Augustissimus ipse , suóque in solio , tecto capite , sub umbellâ consedit ; Equitibus in duas utrinque alas ita partitis , ut (loco nonnihil à Cæsarea sede remoto) utrumque senaculi latus , in sedibus decorè constratis assidentes , contegerent . Tum Sacræ Cæsareæ Regiæque Catholicæ Majestatis nomine nobilissimæ huic Equitum coronæ , habitâ per Dominum Joannem Theodorum L. B. ab Imbsen Ordinis Secretarium simul & Cancellarium eleganti oratione , significatum est : eam ob rem convocatos Equites in hunc cœtum fuisse , ut in illo Majestati suæ , tanquam Supremo Ordinis Capiti , debitam subjectionem renovato in ejus nomen Sacramento instaurarent . Quibus dictis eodem ritu , qui sub Maximiliano pag . 72. & seq. observatus est , Augustissimus ipse Ordini , Equites verò & Ministri Supremo se Ordinis Capiti obstrinxere . Sub hæc rursus Secretarius monuit : Constituisse suam Cæsaream & Catholicam Majestatem singulis Equitibus illis , quos haud ita pridem Francofurti ad Mænum in hunc Ordinem suum adleggerat , ejusdem Ordinis Regulas & Statuta manu propriâ tradere . Atque hæc à Secretario dicta , cùm ipse subinde Augustissimus latio sermone confirmâset , atque insuper , quâm singularem apud se existimationem hic Ordo , singulique in eum adlecti Equites , tam ob sua , quâm ob familiarum suarum egregia merita obtinerent , prolixè contestatus fuisset ; accendentibus suo Ordine Equitibus singulis singula statutorum exemplaria tradidit : ut ex iis & Ordinis regulas legesque condiscerent ; & , quo pacto suscepis per eum Ordinem obligationibus satisfacere ipsi possent , cognoscerent ; simûlque quid in subsequam vigesimam nonam ejusdem mensis diem (in quam creandorum Ordinis Equitum solemnitas decreta erat) ab electis in hunc Amplissimum Ordinem Equitibus agi oportet , perspicerent . Atque his peractis soluta sunt ejus diei comitia , invitatis tamen priùs Equitibus : ut statuto , quem diximus , die ad solemnam Equitum inaugurationem in aulico RR. PP. Augustinianorum exalceatorum templo adessent . Interim dies una ornandæ in hanc solemnitatem Ecclesiæ , eriendo Cæsareo solio , Equitum sedilibus idoneè disponendis , cæterisque in hanc rem necessariis apparandis insumpta est . At verò ubi tertia Paschæ feria illuxit , in destinatum singuli locum statutâ nonâ matutini temporis horâ convenere : atque illi quidem , qui tum primùm Ordinis Torque solemnî ritu ornandi erant , in interiori prædicti templi sacrario adventum Cæsarî præstolabantur . Veterani verò Ordinis Equites in aula primùm Cæsarea se stitère , atque inde Augustissimam Majestatem cum Nuncio Pontificio totaque aulâ præfatum templum ad euntem sunt comitati ; præferente suæ Majestati ensem Excellentissimo Domino Hieronymo Capecce Marchione de Rofrano Hispaniarum primæ Classis Magnate , eodemque antiquissimo Cæsareæ , Regiæque Catholicæ Majestatis Camerario ; cùm Supremus Aulæ Marescallus Celsissimus Dominus Adamus Franciscus S. R. I. Princeps de Schwarzenberg (ad quem aliâs honor iste spectabat) ipse quoque inter recens adscribendos in Ordinem Equites numeraretur . Cæterum ubi hoc cum Comitatu in templo adfuit Cæsar , ibidem sub umbellâ , in throno , capite nudato , consedit : considentibus unâ , in designatis à Rege armorum sedibus , veteranis Equitibus ; dum interim ad dextrum suæ Majestatis latus , nudatum ensem manu præferens supradictus Dominus Marchio de Rofrano , ac juxta hunc Dominus Comes Leo ab Uhlefeld Sacræ Cæsareæ & Regiæ Catholicæ

Majestatis Spiculatorum Praefectus adstabant. Vix suam hi stationem occupârunt, cùm Secretarius Ordinis accepto ex ipsius Augustissimi Cæsaris (quem debita cum venerationis significatione adierat) ore mandato laudatissimum suæ Majestatis, in magnifico hoc negotio suscipiendo, Consilium gravi & nervosâ ad præsentes oratione exposuit, quâ dictâ statim ad majoris aræ latus, Evangelio destinatum, accessit. Tum Rex armorum jubente id Augustissimo, antiquissimum inter præsentes Ordinis Equitem Franciscum Josephum S. R. J. Principem de Lamberg ad solium suæ Majestatis accivit, qui ubi continuò præsentem ad Augustissimi mandatum se stitit; à Cæsare jussus est, comitante armorum Rege, primum creandorum Equitum coram adducere, ut sic initium ea solemnitas suumeret.

Atque ubi primùm, adducente memorato Principe Lambergio & armorum Rege (qui Augustissimum Cæsarem quantocyùs de præsentia candidati admovuit) Serenissimus Emanuel Sabaudiæ Princeps ante Cæsareæ Regiæque Majestatis solium in infimo ejus gradu genuflexum se stitit, latino sermone ab ipso Augustissimo Cæsare sequentia est interrogatus.

Primum: perstérne in voluntate & proposito amplissimi hujus Ordinis suscipiendi? tum habeátne satís perspectas regulas & Constitutiones Ordinis? cùmque Serenissimus hic Candidatus, debitam Majestati suæ reverentiam contensatus, modestissimè ad utrumque quæsti Caput annuisset, atque, secundum præscriptam in ceremoniali Ordinis libro methodum, tam pronæ in se Augustissimi, tanquam Ordinis Supremi, ac cæterorum omnium nobilissimorum Equitum benevolentiae meritas gratias sermone pariter latio retulisset; eodem rursus sermone reposuit Cæsar: se eum Ordinem Principi cùm priorum, tum Serenissimæ domûs meritorum intuitu non solum libenter collaturum; verùm etiam, ubi recepto fœse Ordinis Sacramento obstrinxerit, suismet manibus magnum hujus Ordinis Torquem ejusdem humeris circumdaturum.

Interrogatus subinde ab eodem Augustissimo, sitne jam ante hac creatus Eques auratus? cùm nondum eo se honore insignitum esse reposuisset, cámque gratiam à sua Cæsarea & Catholica Majestate quām humanissimè expeteret, is ei honos sequenti modo collatus est.

Conscendit nimirum Princeps Supremum solii Cæsarei gradum, ibique rursum in genua se coram Augustissimo Imperatore demisit; hic verò cùm Cæsareum sibi Caput texisset, sumpto è supradicti Marchionis manibus ense, repetito ter istu lævum Principis humerum leviter strinxit cum dicto: „Efficiat te „DEUS bonum & honorabilem Equitem in nomine Domini nostri & Sancti Andreæ.

Equestrem sic honorem adeptus Sabaudiæ Princeps à Secretario & armorum Rege ad erectam, à latere Evangelii, prope altare majus humilem arulam, aut verius dixerim, juramenti mensulam ductus est. Ubi cùm iusjurandum Secretarius idémque Cancellarius Ordinis elatâ distinctâque voce Principi prælegisset, eique subinde hanc eandem jurandi formulam tradidisset, idem Princeps conceptis verbis Sacramentum Ordini, manu alterâ Crucifixi simulacro, alterâ Evangelio appositâ nuncupavit. Erigente se in pedes, dum iusjurandum enunciaretur, Augustissimo Cæsare Equitumque coronâ, mox tamen iterum se in sedes demittente.

Postquam verò iusjurandum sic dictum est, ad Cæsareum rursus solium reversus Princeps in summo rursum gradu se demisit in genua: ubi cùm pariter antiquissimi inter eos, qui aderant, duo Ordinis Equites Franciscus Princeps Lam-

Lambergius, & Otto Honorius Comes ab Abensperg & Traun (qui utrinque ad Sabaudi Principis latus accesserant) genuflexi adescent; Augustissimus rursum capite tecto Torquem Aureum à Domino Secretario, eodemque Cancellario Ordinis in holoserico pulvino, quod multo undique auro fulgebat, allatum Serenissimi Candidati collo circumdedit, sequentia ex rituali Ordinis libro sub-jungens: „Ipse te hic Ordo, vir egregie, in Sodalitatem suam amicabilem reci-„pit, ejusque rei signum Torquem ego hunc tibi circumdo; faxit Deus, ut ge-„stare eum diu possis: idque ut simul ad Divinam gloriam, cultum, exaltatio-„nemque Ecclesiæ cedat; simul etiam cum ad amplificationem honoris que-„hujus ipsius Ordinis in universum, tum ad tuam privatam laudem & prome-„ritam famæ celebratatem; in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. „Cum-que Princeps de more: „Amen, id mihi concedat D E U S: „respondisset, eum Augustissimus indulto prius Cæsareæ manu osculo, detecto capite, & ere-cto nonnihil in pedes corpore amplexu amicissime strinxit, ceteris quoque ve-teranis Equitibus pari amoris significatione novum Ordinis fratrem humanis-simè prosequentibus.

Atque haec omnes ceremoniae observatae sunt in ceteris quoque Celsissimis Excellentissimisque Dominis Equitibus in hunc Ordinem eodem tempore & loco adlectis, quorum haec, quæ sequuntur, sunt nomina.

D. Wenceslaus Norbertus Comes de Kinsky, Sac. Cæs. Maj. Actualis Intimus Consiliarius, nec non aulæ Regiae in regno Bohemiæ Supremus Præfector.

D. Maximilianus Comes de Turri & Vallesaxina, Sac. Cæs. Maj. Actual. Int. Consil. nec non Augustissimæ Imperatricis Eleonoræ Magdalenaæ Theresiaæ Vi-duæ Supremus Aulæ Præfector.

D. Gundakarus Thomas Comes & Dominus à Starhemberg, Sac. Cæs. Maj. Actual. Intimus Consiliar. & Cameræ Præses.

D. Carolus Josephus Comes de Paar, Sac. Cæs. Maj. Actual. Int. Consil. & Supremus Veredorum Præfector.

D. Rudolphus Sigismundus Comes de Sinzendorff, Sac. Cæs. Maj. Actual. Intimus Consiliarius & Supremus Aulæ Camerarius.

D. Michaël Joannes Comes ab Althan, Actualis Camerarius Cæsareus.

D. Ferdinandus de Sylva, Comes de Cifuentes, Actualis Camerarius Cæsareus.

D. Adamus Franciscus Princeps de Schwarzenberg, Supremus Cæsareæ Aulæ Mareschallus.

D. Nicolaus Comes Pálffy, Sac. Cæs. Maj. Actualis Intimus Consiliarius, nec non Augustissimæ Imperatricis Eleonoræ Magdalenaæ Theresiaæ Vi-duæ Supremus Stabuli Præfector.

D. Norbertus Comes de Kolowrath, Sac. Cæs. Maj. Consiliarius Intimus.

D. Vincentius Comes ab Oropesa, Actualis Camerarius Cæsareus.

D. Willericus Laurentius Comes de Dhaun, Sac. Cæs. Maj. Consiliarius Intimus, nec non campi Mareschallus, & in Cæsarea hac Urbe Viennensi Militiæ Præfector & Chiliarchus.

D. Joannes Baptista Comes de Colloredo, Sac. Cæs. Maj. Consiliarius Intimus.

Qui omnes postquam eo, quem modò memoravimus, ritu solemniter in amplissimum hunc Ordinem adscripti fuerunt, Sacrosanctum Missæ Sacrificium à Pontifice infulato est habitum iisdem ferè ceremoniis, quibus alijs haberi in Augustissimi Cæsaris præsentia assolet; excepto, quod, cum ad Offertorium, ut vulgo appellamus, eundum erat, Rex Armorum & universa Equitum Tor-

quatorum corona accedentem ad aram Augustissimum Cæsarem tanquam Ordinis hujus Supremum in duas series divisi præcesserint, indéque rursus ad solium redeuntem deduxerint; ubi postquam Majestas sua consedit, humanissimo Augustissimi Capitis annutu ad sedes pariter suas occupandas iidem Equites sunt invitati. Cæterū eam insuper ceremoniam in solemni illo ad oblationem faciendam accessu observare hic convenit: quod si quis Cæsarei sanguinis Princeps inter Equites adsit, ejus tum munus sit sacrificiales Majestatis suæ nummos in aurea pelvi ponē Cæsarem ad altare deferre; at si nullus ejusmodi Princeps sanguinis præsens sit; tum is, qui Equestris senii dignitate Sodales reliquos antecellit, eo munere fungitur.

Cumque subinde inter hæc Divinum officium peractum plenè fuisse, Sacram Majestatem Cæsaream ē templo revertentem ordine pompāque eadem, quā ante in templum deduxerant, iidem Equites reduxere.

Atque ex hac prolixiori nonnihil relatione satīs, ut opinor, perspicue quisque assequi poterit ceremonias illas, quæ adhiberi in nobilissimorum hujus Ordinis Equitum creatione, ac (ut vulgò dicimus) investitura adhiberi consueverē, quoties per ipsum Supremum honor iste confertur.

§. III.

Ceremoniarum ab Augustissimo Cæsare Leopoldo I. dum delegatā sibi à Supremo Ordinis Principe autoritate ejusdem Ordinis Torquem conferret, adhibitarum relatio.

CÆterū cùm ea Torquis impositio per alios etiam nonnunquam Principes & Monarchas potestate à legitimo Ordinis Supremo iis in certis quibusdam casibus delegatā fieri soleat, operæ pretium duco ad pleniorem materiæ tam illustris cognitionem, ejusmodi quoque creationis exemplum subnectere. Atque ut eodem hoc Capite Cæsarem Patrem Cæsari Filio conjungamus; illud feligere præ cæteris placuit, quo Augustissimus piæ memoriae Imperator Leopoldus I. autoritate vicariā, sibi ab Hispaniarum Rege Carolo II. delegatā, anno 1694. die 13. Septembris Excellentissimo Domino Comiti de Schaffgotsch Aureum Torquem Ordinis induit felicissimo sanè præfigio, fore, ut quem honorem Augustissimus Genitor, alieno nomine, heroi sibi subdito contulisset, eundem Augustissimus olim Filius propriā posset autoritate conferre. In hac igitur inauguratione ceremoniæ adhibitæ, quæ sequuntur, fuere.

Perfectis palam in nobilissima aliquot veteranorum Aurei Velleris Equitum coronā patentibus suæ Majestatis Catholicæ literis, quibus in suam Cæsaream Majestatem supra dictum Excellentissimum Dominum Comitem, Ordinis Equitem à sua Regia Majestate electum, Aurei Velleris Torque donandi potestas pro eo actu transferebatur; in aliud conclave, ad quod recens electus in Ordinem Comes se interim, dum evocaretur, receperat, antiquissimus inter eos, qui aderant, ejusdem Ordinis Eques à Cæsare missus est, qui ex Candidato quæreret: sitne ei etiamnum decretum hunc inclytum Velleris Aurei Ordinem suscipere, atque jurejurando fese ad observanda ejusdem statuta obstringere? Cumque decretum sibi esse, respondisset Candidatus, responsūque id Majestati Cæsareæ relatum à missō, quem dixi, Equite esset; redire rursus, Candidatūque ad suæ Majestatis solium adducere idem Eques est jussus: atque ubi is adfuit, ex ceremoniali Ordinis volumine, quod ei à Secretario apertum exhibebatur, sermone latio sequentia legit:

,, Sacra Cæsarea Majestas Domine Clementissime.

Quandoquidem ex literis Regiæ Majestatis Catholicæ, Ordinis Aurei Velle-
 „ ris Supremi cognovi; me ejus benignitate electum esse atque adsci-
 „ tum in hunc ipsum Ordinem amicāmque Sodalitatem; quo quidem facto me
 „ mirificè honestatum esse intelligo (præcipue quòd à Sacra Cæsarea vestra Ma-
 „ jestate ad eundem recipiar) summa cum veneratione accepi id judicium, ac
 „ eapropter gratias habeo humillimas. Adsum igitur, ac Majestati vestræ Cæ-
 „ sareae me humillimè fisco, obsecuturus in iis omnibus rebus, quæ ad hunc Or-
 „ dinem spectabunt, & quæcunque mei officii esse cognovero, omnimodè im-
 „ pleturus. ,,

Ubi hunc in modum suam Supremo, juxta statuta Ordinis, obsequendi prom-
 ptitudinem coram sua Majestate testatus est Candidatus, ei in hæc verba Im-
 perator oratione pariter latinâ respondit: „ Rex Catholicus, hujus Ordinis
 „ Supremus ac Frater noster charissimus, quod egregias laudes tuas prædicari
 „ audiverit, ac omnino confidat, te in iis conservandis amplificandisque eo,
 „ quo cœpisti, pede constanter perstirum fore, tam ad Tui ipsius celebritatem
 „ commendationēmque, quām ad hujus Ordinis dignitatem & honorem adau-
 „ gendum, censuit te eligendum, ut, Deo favente, per omnem vitam frater sis &
 „ socius hujus Ordinis; si priùs equestri Ordine insignitus ac aliàs nullibi in Equi-
 „ tum Ordinem adscitus fueris. ,,

Quibus dictis Sua Majestas Cæsarea ensem, quem eatenus evaginatum Su-
 premus Aulæ Mareschallus tenebat, ejus è manu accepit, eodemque ter levi ictu
 sinistrum Comitis, ante solium Cæsarisi genuflexi, humerum percussit cum dicto:
 „ Efficiat te D E U S Equitem bonum & honorabilem in honorem Domini &
 „ S. Georgii. „ Adjecit subinde idem Augustissimus: „ Reliquum est, ut te
 „ necessariis sacramentis obstringas.

Tum Comes, qui *Auratus Eques* creatus hoc modo fuerat, ubi debitas suæ
 Majestati Cæsareæ pro collato Equestris dignitatis honore gratias humili sacræ
 manū osculō retulit, continuò à Secretario ad paratam juramento faciendo
 mensulam ductus est, ubi genuflexus jurisjurandi puncta in hæc verba prælegen-
 tem Secretarium audiit.

„ Imprimis jurabit vestra Excellentia, quod, dum vivet, & in hoc inclyto
 „ Ordine & Sodalitate permanserit, ejusdem Supremi Celsitudinem, Domina-
 „ tum, jus & Dignitatem, quantum omnino facere poterit, tutabitur, & con-
 „ servare studebit. „

„ Deinde omni studio curabit, ut hic Ordo dignitatem suam & splendorem
 „ retineat, cīque amplificando, quam poterit, operam, ubique conferet, neque
 „ unquam patietur (quantum avertere poterit) ut ille violetur, convellaturve,
 „ aut ullum capiat detrimentum vel imminutionem honoris, publicaque exi-
 „ stimationis.

„ Præterea, si (quod Deus avertat) tale quid committere contingeret, ut
 „ juxta hujus Illustris Constitutiones eodem privaretur, ac eapropter
 „ Torques repetatur; illum ipsum Torquem remittet, vel ipsi Supremo vel ejus
 „ Ordinis Thesaurario, intra tres proximos menses: & nec eundem, neque ul-
 „ lum alium similem ulterius gestabit; nec etiam idcirco indignabitur Supremo
 „ vel ulli Confratrum vel Magistratum Ordinis, vel in eos odium concipiet.

„ Deinde sanctè promittet vestra Excellentia, quòd omnes Constitutio-
 „ nes & decreta hujus Ordinis, singulaque eorum capita viriliter observabit,
 „ & exequetur; quod ipsum etsi in genere spondet, & pollicetur Vestra Ex-

„ cellentia , ita tamen vult valere , ac si speciatim in singula eorum verba per-
„ culiariter & expressè juravisset.

His ex Ordinis Ceremoniali libro prælectis Secretarius Comitem his verbis
affatus est : „ Ea ergo omnia ita jurat & promittit Vesta Excellentia per fidem
suam & honorem in manus suæ Majestatis Cæsareæ ? „

At Comes , monente eodem Secretario manum alteram Crucis , alteram
Missali seu Evangelio imponens juramenti formam his verbis pronunciavit : ita
juro ac promitto : *Et sic me adjurvet DEUS & omnes Sancti ejus.* Subjungente Se-
cretario : *Amen.*

Posthæc rursus ad Cæsareæ Majestatis thronum deductus sæpe dictus Co-
mes se demisit in genua. At Augustissimus Torquem (quem Secretarius in ho-
loserico pulvino eidem obtulerat) assistente antiquissimo Ordinis Sodale , simul
recens creati Equitis collo circumdedit , simul ex rituali Ordinis libro hanc ,
quam adnecto , orationem subjecit : „ Ipse te hic Ordo recipit in suam amicam
„ Sodalitatem , & in illius signum te hoc Torque condecorat , quem vi potesta-
„ tis , quâ fungor , tibi circumdo. Fauxit DEUS , ut illum diu gestes : idque ce-
„ dat ad ipsius majorem gloriam , & exaltationem Sacrosanctæ Ecclesiæ : nec
„ non ad amplificandum honorem & dignitatem hujus Ordinis in universum ;
„ simûlque etiam ad tuam propriam laudem & promeritam famæ celebrita-
„ tem in nomine DEI Patris , & Filii , & Spiritus Sancti . „ Responditque Tor-
quatus Eques : „ Amen , id mihi concedat DEUS . „ Simûlque Cæsareo am-
plexu honoratus est , quo cum denississima gratiarum actione accepto , dum ad
occupandum sessionis suæ locum se confert , à singulis pariter Incliti hujus Or-
dinis Fratribus pari amoris intimi contestatione est salutatus.

Qua creationis solemnitate peractâ recens adlectus Eques de more insignia
sua in membranâ depicta , adjecto nomine , titulo , ac ætate præfato Secretario
tradi curavit ; quò hæc simul cum exacta inaugurationis hujus relatione in Hi-
spanicam aulam submitti possent.

Nam ut olim in templis , in quibus Equestria Comitia celebrabantur , cuius-
libet Equitis sedili gentilitium scutum galeâ , apice , & laciniis ornatum ad per-
ennem memoriam relinqu mos erat , quemadmodum testatur *Chiflet. in Brev.*
Hist. c. 8. pag. 22. Idque adhuc Bruxellis , Barcinone , Antverpiæ , Gandavi
atque alibi in ejusmodi templis videri ætate sua potuisse ait. Ita postquam ha-
beri comitia desiere , hæc eadem Procerum in Ordinem adlectorum insignia eo-
dem planè modo in membrana depicta in Codicem singularem , quem *librum*
Regis appellant , referri ita solent , ut debitus cuivis Ordo & gradus dignita-
tis exposcit.

Id unum tamen supra veterem illum morem his Equitum insignibus or-
namenti accessit , quòd , cùm antea non nisi galeam unicam , atque unicum api-
cem gentilitium adhibere ipsis etiam Ordinis hujus Equitibus liceret , postquam
tamen Philippus II. cæteris Hispaniæ regnis Lusitanicam quoque coronam ad-
jecit , atque ipse quidem tres Galeas veteranum Castellæ , Arragoniæ , & Portu-
galiæ Regum proprias suis gestare in insignibus cæpit , cæteris quoque exinde
Proceribus binas ferre Galeas totidémque apices concessum est , è tamen lege ,
ut altera alteram obliquè flexa respiceret , nullaque recta in medio
staret : quod hæc , ut alibi diximus , Supremæ sit pote-
statis indicium.